

Nærings- og fiskeridepartementet
v/Vidar Ulriksen

23. mai 2023

Klimapartnerskap

Pelagisk Forening viser til e-post av 10. mai 2023 om tilbakemelding knyttet til klimapartnerskap mellom staten og næringen. Nedenfor finner dere våre svar på spørsmålene.

1. Hva ønsker deres organisasjon å oppnå gjennom klimapartnerskap? Hva må til for å lykkes?

og

2. Hvilke elementer ser dere som sentrale i en maritim klimapartnerskapsavtale, både fra næringens og regjeringens side?

Vi ønsker at et klimapartnerskap skal bidra til konkrete og reelle tiltak som har et faktisk klimabidrag. Flere aktører i fiskeflåten har tatt initiativ til utslippsreducerende tiltak, både på fremdriftsmaskineri, fangst- og redskapshåndtering, hvor flere har fått statlig støtte. Dessverre har man opplevd at teknologien er prematur og flere av tiltakene er per i dag ikke i bruk. Klimatiltak i fiskeflåten må derfor være realistiske og må kunne benyttes av flere enn bare enkeltaktører.

Det må være et partnerskap: både regjeringen og næringen må bidra i arbeidet.

Ut fra DNV-rapporten om status for omstilling av skipsfarten, som også lå ved e-posten fra dere, er det åpenbart at arbeidet med utslippsreduksjoner henger langt etter, og har gjort det i flere år. Nå må man virkelig sette inn støtet om man skal få gjort noe. Da må både pisk og gulrot frem for å få tiltak med reelle utslippsreduksjoner.

Arbeidet med klimapartnerskap må også inkludere CO₂-avgiften og hvordan den er innrettet. Vi legger også til grunn at målet er at en innenfor bærekraftige rammer, skal hente opp mest mulig sjømat. Fisk er per i dag svært klimavennlig mat; og villfisk har betydelig lavere klimaavtrykk enn alternativt animalsk protein.

Pelagisk Forening har i flere år tatt til orde for en klimaplan etter modell fra landbruket. Det er begrensede tekniske muligheter til å gjøre endringer i flåteleddet som gir store reduksjoner i utslipp innenfor den tidshorizonten vi snakker om. Man bør også ta innover seg at det per i dag er få nye havfiskefartøy som er under planlegging/bygging som tar i bruk ny teknologi på fremdriftsmaskineri. Dette bør bevise at det per i dag ikke foreligger reelle muligheter som vil gi store kutt i utslippene. Nofima rapporterte at det fins få tekniske nyvinninger som vil monne for å redusere utslippene. De skriver følgende i sin rapport «[Økonomiske og miljømessige konsekvenser av reguleringer og institusjonelle rammer](#)» (Nofima 13/2021):

Dersom fiskeflåten må ta sin del av planlagte utslippsreduksjoner, har næringen den ulempen at det fins begrensede kostnadseffektive alternative til fossile drivstoff i dag. Noen alternativer fins imidlertid, og mange har gjort energieffektiviserende tilpasninger i flåten. I tillegg kan det oppnås utslippsreduksjon gjennom endringer i fangstmønsteret. Dersom reduksjonen skal tas av hele sektoren "innenlands sjøfart og fiske", finnes det kilder til reduksjon som synes å være mer kostnadseffektive.

Dette er vi enig i. Derfor trengs det en helhetlig klimaplan der hele næringen kan bidra. Det er bedre at alle gjør litt enn at ingen gjør noe. Og så må tiltakene settes inn der det monner.

Arbeidet med klima i fiskerinæringen kan ikke sees isolert, men må sees i sammenheng med formålene i havressurs-, deltaker- og fiskesalgslagsloven. For eksempel kan det å ha en differensiert flåte med stor geografisk spredning som også leverer over hele landet noe som kan bidra til økte utslipp. Dette er også med på å ivareta verdiskaping i hele landet. Derfor må arbeidet med utslippsreduksjoner sees i sammenheng med resten av lovverket som fiskerinæringen reguleres under. Dette må også inkludere den kommende kvotemeldingen.

Selv om antall fartøy har blitt redusert, og nybyggstakten i fiskerinæringen har vært stor har det ut fra tallene vi per i dag har tilgjengelig vært en økning i utslippene fra næringen. Hele denne utslippsøkningen kan ikke tilskrives manglende fiskeriavtaler med andre land. Vi vet at nybyggene som er kommet til de siste årene er mer energieffektive på grunn av endret design og bedre motorer, men mange av fartøyene er også større i både lengde og bredde og har flere hestekrefter som kan øke utslippene.

Vi vil også minne om at et av de viktigste klimatiltakene som kan gjøres for fiskeflåten er gode avtaler med kyststatene.

3. I hvilken grad har dere (eller ser behov for) et mandat fra deres medlemmer til å gå i dialog med regjeringen om en forpliktende klimapartnerskapsavtale?

Pelagisk Forening er en medlemsorganisasjon. Dersom vi skal gå inn i en klimapartnerskapsavtale med regjeringen må vi ha et mandat fra styret i Pelagisk

Forening.

4. Hvilken organisering ser dere som hensiktsmessig på næringens side, og hvilken rolle ønsker deres organisasjon å ha i arbeidet fram mot inngåelse av en partnerskapsavtale?

Dersom Pelagisk Forening skal inngå i en klimapartnerskapsavtale må vi representeres av oss selv, vi vil ikke representeres av andre, slik som ble nevnt på møtet. Undertegnede stiller gjerne opp.

Maritim næring og fiskeri må deles i to deler, som også ble tatt opp på møtet.

Per i dag er det ikke gode nok tall på utslipp fra kategorien «sjøfart og fiske».

Vi har i dag uklare tall på hvor store utslipp fiskerinæringen alene har fordi utslipp måles i en sekkepost med andre næringer. Dette må det komme tall på før man starter arbeidet. Dette har Pelagisk Forening bedt gjentatte ganger om i arbeidet med kompensasjonsordningen, uten å få tall på dette. Dette tas blant annet opp i kunnskapsgrunnlaget som lå som vedlegg i e-posten. Det må som det skrives der gjøres mer detaljerte analyser av utslippene. Utslippene som gjelder fiske, må også inkludere kjøp og bruk av MGO utenfor 200 nm og i utlandet. På samme måte bør utenlandske fartøys kjøp og bruk kvantifiseres og tilhøre flaggstatens utslipp. Vi kan ikke ta ansvar for utenlandske fartøys forbruk og utslipp.

5. Hvilken prosess og arbeidsform ser dere som hensiktsmessig for partnerskapet?

Som nevnt over mener vi at fiskerinæringen må skilles fra det maritime.

Vi ønsker oss en blanding av digitalt og fysisk.

6. Er det andre relevante forhold/problemstillinger som departementene (NFD og KLD) bør være oppmerksomme på?

Arbeidet med utslippsreduksjoner må sees under samlet og må sees i lys av regelverket for fiskerinæringen per i dag. Som nevnt over er norsk fiskeripolitikk et resultat av et ønske om viktige samfunnspolitiske mål, og kan være en hemsko i arbeidet med utslippsreduksjoner. De tre lovene må ligge fast og utslippsreduksjoner må gjøres i samarbeid med disse.

Vi må i arbeidet vite hva som fungerer og hva som ikke fungerer. Man må se på hvilke insentiver som i dag finnes og om tiltakene fungerer etter hensikten, eller om ressursene kan brukes på en bedre måte.

Fisk er svært klimavennlig mat per i dag, og målet må være og ta opp mest mulig fisk innenfor bærekraftige rammer. Det er et økende behov for proteiner i verden og fiskerinæringen kan i så måte bidra. Tiltak må ikke få den virkningen at man fisker

mindre.

Vi ser også at CO₂-avgiften og økende drivstoffpriser gjør at enkelte fiskeri får mindre marginer, for eksempel fiske etter øyepål. I en ny Sintef-rapport som ser på mulighetene for større selvforsyning av bærekraftig norsk fôr til blant annet akvakultur mener at man innen 2030/2050 må høste betydelig mer av utnyttede fiskeressurser, mesopelagisk fisk og krill. Dette er fiskerier som per i dag er ulønnsomme. I tillegg må man ta innover seg utfordringene med bærekraft, marked, forskning og forvaltning i fiske etter arter på bunn og toppen i næringskjeden og virkningen på økosystem som helhet. Dette må man også ta hensyn til i et klimapartnerskap.

Med hilsen

Pelagisk Forening - Pelagisk Servicekontor AS

Mariann Frantsen
daglig leder

Mia Høgi
seniorrådgiver